

Μορφές και δυναμική της ενδοοικογενειακής βίας

Ενημερωτικό φυλλάδιο

«Η ενδοοικογενειακή βία είναι κάτι περισσότερο από τον ξυλοδαρμό, είναι κάτι περισσότερο από το να μην σου επιτρέπει να δεις τους φίλους σου, να μην σου επιτρέπει τα δικά σου χρήματα, να ελέγχει τη ζωή σου με κάθε δυνατό τρόπο. Κανείς δεν μπορεί να το δει».

Ορισμός της ενδοοικογενειακής βίας

Η ενδοοικογενειακή βία, που ονομάζεται επίσης «ενδοοικογενειακή κακοποίηση», ορίζεται από τα Ηνωμένα Έθνη ως ένα πρότυπο συμπεριφοράς σε οποιαδήποτε σχέση που χρησιμοποιεί ο δράστης για να αποκτήσει ή να διατηρήσει την εξουσία και να ασκήσει έλεγχο σε ένα άτομο μέσα σε μια οικογένεια ή νοικοκυριό.

Μπορεί να συμβεί μεταξύ ετερόφυλων ή ομόφυλων ζευγαριών, γονέα και παιδιού, αδελφών, θείων, θειών, ξαδέλφων, παππούδων ή ακόμα και συγκατοίκων.

Η βία μπορεί να περιλαμβάνει σωματικές, σεξουαλικές, συναισθηματικές, οικονομικές ή ψυχολογικές ενέργειες ή απειλές για ενέργειες που επηρεάζουν ένα άλλο άτομο με αρνητικό τρόπο.

Ορισμός της συντροφικής βίας (ΣΒ)

Η συντροφική βία (ΣΒ) αναφέρεται στη συμπεριφορά εντός μιας στενής σχέσης που προκαλεί σωματική, σεξουαλική, οικονομική, κοινωνική ή ψυχολογική βλάβη, συμπεριλαμβανομένης της σωματικής επιθετικότητας, του σεξουαλικού εξαναγκασμού, της ψυχολογικής κακοποίησης και των συμπεριφορών ελέγχου.

Μια στενή σχέση μπορεί να αναφέρεται στον τρέχοντα ή προηγούμενο σύντροφο, σύζυγο, περιστασιακό σύντροφο ενός θύματος, ανεξάρτητα από το αν ζουν μαζί στο ίδιο νοικοκυριό ή όχι. Η συντροφική βία είναι μία από τις πιο κοινές μορφές βίας κατά των γυναικών και εμφανίζεται σε όλα τα περιβάλλοντα και μεταξύ όλων των κοινωνικοοικονομικών, θρησκευτικών και πολιτιστικών ομάδων. Ωστόσο, η συντροφική βία κατά των ανδρών μπορεί επίσης να συμβεί και δεν καταγγέλλεται επαρκώς.

Find more
information
on **victims** [here](#).

Θύματα ενδοοικογενειακής βίας

Τα θύματα ενδοοικογενειακής βίας προέρχονται από όλα τα κοινωνικά, πολιτιστικά, οικονομικά και θρησκευτικά υπόβαθρα, διαφορετική ηλικία, φύλο και σεξουαλικό προσανατολισμό, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων με αναπηρίες. Είναι σημαντικό να καταλάβουμε ότι ΔΕΝ υπάρχει «τυπικό θύμα».

Οι πιο κοινές μορφές βίας

Physical violence Σωματική βία
Απειλή ή/και χρήση σωματικής δύναμης που προκαλεί σωματική βλάβη, τραυματισμό ή πόνο σε άλλο άτομο

Δράστης(-ες): άτομο ή ομάδα

Μερικά παραδείγματα: Ξυλοδαρμός, κάψιμο, δάγκωμα, χρήση όπλων, κλείδωμα του θύματος στο σπίτι ή παραμέληση.

Sexual violence Σεξουαλική βία
Κάθε είδους σεξουαλική δραστηριότητα ή πράξη που λαμβάνει χώρα χωρίς συναίνεση, με χρήση εξαναγκασμού ή λόγω του επιπέδου ανάπτυξης τους/ψυχικής κατάστασης.

Δράστης(-ες): ανεξάρτητα από τη σχέση τους με το θύμα, σε οποιοδήποτε περιβάλλον

Μερικά παραδείγματα: Πίεση, εξαναγκασμός ή εξαπάτηση των θυμάτων ώστε να κάνουν σεξ, σεξουαλική επίθεση, βιασμός και διείσδυση.

Psychological violence Ψυχολογική βία
(=συναισθηματική/ψυχολογική βία)

Σκόπιμη χρήση ψυχολογικών τακτικών από ένα άτομο για να ασκήσει έλεγχο, να χειραγωγήσει, να εκφοβίσει ή να προκαλέσει συναισθηματική βλάβη στον άλλο σύντροφο (πιο κοινές μορφές: καταδίωξη και καταναγκαστικός έλεγχος)

Μερικά παραδείγματα: Εκφοβισμός, απειλές, απομόνωση ή περιορισμός, απειλή αυτοτραυματισμού, ακραία ζήλεια, ελεγκτικές συμπεριφορές.

Coercive control Εξαναγκαστικός έλεγχος (Ψυχολογική βία)

Απομόνωση των θυμάτων, έλεγχος της καθημερινής τους ζωής και περιορισμός της επικοινωνίας.

Μερικά παραδείγματα: Gaslighting, χρήση παιδιών ως εργαλείο χειραγώγησης, έλεγχος των τηλεφωνικών κλήσεων, των μηνυμάτων και των διαδικτυακών δραστηριοτήτων του θύματος.

Ο αναπαραγωγικός εξαναγκασμός περιορίζει την αυτονομία μιας γυναίκας στις αναπαραγωγικές αποφάσεις, συμπεριλαμβανομένου του σαμποτάζ των μέτρων αντισύλληψης, του εξαναγκασμού εγκυμοσύνης ή του ελέγχου των αποτελεσμάτων της εγκυμοσύνης.

Economic violence Οικονομική βία
Κάθε πράξη ή συμπεριφορά που προκαλεί οικονομική ζημία σε ένα άτομο.

Μερικά παραδείγματα: Περιορισμός της πρόσβασης σε οικονομικούς πόρους, εκπαίδευση ή αγορά εργασίας ή χειραγώγηση του θύματος για την υπογραφή οικονομικών συμβάσεων.

Καταδίωξη

Εσκεμμένη επαναλαμβανόμενη ανεπιθύμητη επαφή, καταδίωξη, σωματική παραβίαση, παρατήρηση, περιορισμός σε μέρη όπου κινείται το θύμα, ή άλλη μορφή ανεπιθύμητης εισβολής στη ζωή του θύματος.

Μερικά παραδείγματα: παρακολούθηση ή επιτήρηση στην εργασία ή την κατοικία, ακατάλληλες προσεγγίσεις και αντιπαραθέσεις, συμμετοχή σε διαδικτυακή παρακολούθηση και παρενόχληση.

Παραμέληση

Εγκατάλειψη της δέουσας φροντίδας του θύματος, η οποία απαιτείται λόγω ασθένειας, αναπηρίας, ηλικίας, αναπτυξιακών ή άλλων προσωπικών περιστάσεων.

Μερικά παραδείγματα: Αποτυχία παροχής επαρκούς τροφής, ρουχισμού, στέγης ή ιατρικής περίθαλψης για το θύμα ή τα παιδιά του.

Ψηφιακή βία

(=βία στο διαδίκτυο)

Χρήση του διαδικτύου για βλάβη, παρενόχληση ή ταπείνωση του θύματος στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, στο ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, στα διαδικτυακά φόρουμ, στα ιστολόγια ή σε άλλους διαδραστικούς ιστότοπους ή εφαρμογές.

Μερικά παραδείγματα: Cyberstalking, δημοσίευση περιεχομένου χωρίς συγκατάθεση, sextortion, μη συναινετική πορνογραφία (=revenge porn).

Ειδικές μορφές βίας

Γάμος παιδιών, πρόωρος και καταναγκαστικός γάμος

Παιδικός γάμος είναι όταν τουλάχιστον ένας από τους συζύγους είναι παιδί (κάτω των 18 ετών – σε ορισμένες περιοχές κάτω των 16 ετών).

Οι πρώτοι γάμοι περιλαμβάνουν ένα άτομο ηλικίας κάτω των 18 ετών ή γάμους όπου και οι δύο σύζυγοι είναι 18 ετών και άνω, αλλά άλλοι παράγοντες τους καθιστούν ανέτοιμους να συναινέσουν στο γάμο, π.χ. το επίπεδο σωματικής, συναισθηματικής, σεξουαλικής και ψυχοκοινωνικής ανάπτυξής τους.

Καταναγκαστικός γάμος είναι κάθε γάμος που πραγματοποιείται χωρίς την πλήρη και ελεύθερη συναίνεση ενός ή αμφότερων των μερών, όταν ένας ή και οι δύο σύζυγοι δεν είναι σε θέση να τερματίσουν ή να εγκαταλείψουν τον γάμο ή ως αποτέλεσμα πίεσης ή έντονης κοινωνικής ή οικογενειακής πίεσης.

Ακρωτηριασμός/κοπή γυναικείων γεννητικών οργάνων (Α/ΚΓΓΟ)

Ο ακρωτηριασμός των γυναικείων γεννητικών οργάνων (=γυναικεία περιτομή) αποτελεί σοβαρή παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, παραβιάζοντας το δικαίωμα στη φυσιολογική και ψυχολογική ακεραιότητα. Σκόπιμα αλλοιώνει ή τραυματίζει τα γυναικεία εξωτερικά γεννητικά όργανα για μη ιατρικούς λόγους και εκτελείται κυρίως ενάντια στη θέληση της γυναίκας ή του κοριτσιού. Ο ακρωτηριασμός των γυναικείων γεννητικών οργάνων είναι ένα παγκόσμιο ζήτημα, το οποίο υπάρχει και στην Ευρώπη. Εκτιμάται ότι 190.000 κορίτσια και γυναίκες σε 17 ευρωπαϊκές χώρες κινδυνεύουν να ακρωτηριαστούν και ότι πάνω από 600.000 γυναίκες στην Ευρώπη ζουν με τις συνέπειες του ακρωτηριασμού των γυναικείων γεννητικών οργάνων.

Κάντε κλικ [εδώ](#)
για

ένα

επεξηγηματικό
βίντεο σχετικά με
τον

**ακρωτηριασμό
των γυναικείων
γεννητικών
οργάνων.**

Σεξουαλική εκμετάλλευση/καταναγκαστική πορνεία

Ο όρος «σεξουαλική εκμετάλλευση» σημαίνει κάθε πραγματική ή απόπειρα κατάχρησης ευάλωτης θέσης, διαφορικής εξουσίας ή εμπιστοσύνης για σεξουαλικούς σκοπούς, συμπεριλαμβανομένης, ενδεικτικά, της αποκόμισης νομισματικού, κοινωνικού ή πολιτικού οφέλους από τη σεξουαλική εκμετάλλευση άλλου. Ορισμένοι τύποι «καταναγκαστικής πορνείας» μπορούν επίσης να εμπίπτουν σε αυτήν την κατηγορία.

Βία για λόγους τιμής

Η βία για λόγους τιμής περιγράφει κάθε μορφή σωματικής, ψυχολογικής ή άλλης μορφής βίας που ασκείται εντός της οικογένειας ή της κοινότητας στο όνομα της «οικογενειακής τιμής». Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι και οι άνδρες, τα αγόρια και τα άτομα που αυτοπροσδιορίζονται ως ομοφυλόφιλοι, λεσβίες, αμφιφυλόφιλοι, τρανσέξουαλ ή τρανσέξουαλ μπορεί να βιώσουν βία και ψυχολογική πίεση που σχετίζεται με την τιμή. Η βία που σχετίζεται με την τιμή είναι συλλογική βία. Αν και ένα μεμονωμένο μέλος της κοινότητας δεν θα ενέκρινε τους κανόνες της κοινότητας, μπορεί να είναι εξαιρετικά δύσκολο για το άτομο να τους αμφισβητήσει.

Γυναικοκτονία: Δολοφονίες γυναικών και κοριτσιών που σχετίζονται με το φύλο

Η γυναικοκτονία ορίζεται ως η δολοφονία γυναικών και κοριτσιών λόγω του φύλου τους. Το 56% των θυμάτων γυναικοκτονίας σκοτώνονται από τους νυν και πρώην συντρόφους τους ή μέλη της οικογένειάς τους, όπως πατέρες, αδελφούς, μητέρες, αδελφές λόγω του ρόλου και της θέσης τους ως γυναικών.

Κακοποίηση γονέων από παιδιά και εφήβους

Η βία και κακοποίηση παιδιών και εφήβων προς γονείς (ΚΓΠΕ) περιγράφει μια δυναμική στην οποία ένα νεαρό άτομο (ηλικίας 8-18 ετών) εμπλέκεται σε καταχρηστική συμπεριφορά προς έναν γονέα ή ενήλικα φροντιστή και στην οποία η καταχρηστική συμπεριφορά είναι επιβλαβής και επαναλαμβανόμενη. Αυτή η κακοποίηση μπορεί να είναι σωματική, λεκτική, οικονομική, καταναγκαστική ή συναισθηματική και μπορεί να περιλαμβάνει συμπεριφορές όπως χτύπημα, απειλές, εκφοβισμό για να κάνουν ή να μην κάνουν πράγματα ή να προκαλέσουν ζημιά στο σπίτι.

Η ΚΓΠΕ συχνά παρουσιάζεται ως μια έμφυλη μορφή κακοποίησης, με την πλειοψηφία των περιπτώσεων που είναι γνωστές στις υπηρεσίες να λαμβάνουν χώρα μεταξύ αγοριών στα τέλη της εφηβείας και των μητέρων τους.

Χρήσιμες πηγές

Μπορείτε να τις βρείτε [εδώ](#)

Βρείτε περισσότερες πληροφορίες σχετικά με **τις γυναικοκτονίες** στην έκθεση του [UNODC](#).